

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celovci 25. julija 1883.

Št. 14.

Kakošne šole hočejo Koroški Slovenci?

V poslednjem številki je „Mir“ povedal, za kaj so Koroški Slovenci prosili. Ali so s svojo prošnjo kaj opravili? Ali so kaj dosegli?

Trohice ne! Deželni zbor je v seji 13. oktobra 1874 sklenil, da ne vidi nobene potrebe, se s prošnjo društva „Terdnjave“ dalje pečati in ozir jemati na njo. Gosp. poročevalec dr. Luggin pravil je celemu svetu, da imajo Slovenci na Koroškem vse, kar in kakor želijo. Čudo da ni pristavil, da smo Slovenci že v svetem raji.

Zastran ljudskih šol je gosp. dr. Luggin sporočeval, da je deželni šolski svet popraševal občinske in šolske odbore, kakošne šole da hočejo imeti, ali nemške, ali slovensko-nemške, ali slovenske?

Odgovori na to vprašanje so v Celovec dohajali l. 1869 in 1870.

I. Celovška okrajna glavarija.

Oglasili so se:

1. Za nemško šolo: Vetrinj, Sveče in Podkarnos.

2. Za slovensko-nemško šolo: Hodiše, Št. Martin pri Timenci, Timenca, Žrelec, Porače, Dholica, Žihpolje, Kotmaraves, Kriva Vrba, Glinje, Slov. Plajberg, Št. Marjeta.

II. Šent-Mohorska okrajna glavarija.

Za slovensko-nemško šolo so se oglašile vse slovenske fare: Brdo, Melbiče, Borlje, Št. Štefan, Blače in Št. Pavelj.

III. Belaška okrajna glavarija.

1. Za nemško šolo šole so se oglašile fare: Vrata, Podklošter.

2. Za slovensko-nemško šolo: Lipalaves, Ukve, Št. Jurje, Bistrica, Gorje, Št. Lenart, Brnca, Loče, Št. Šteben, Na Zili, Domačale, Škočidol, Lipa, Rožek, Podgorjani in Št. Ilj.

IV. Velikovška okrajna glavarija.

Oglasile so se:

1. Za nemško šolo: Velikovec in Pustrica.

2. Za slovensko-nemško šolo: Vse fare Velikovške, Tinjske, Doberlevaške in Plibrške dekanije.

3. Za slovensko šolo edina fara „Na Jezeru“ (Seeland).

Tako je sporočeval gosp. dr. Luggin: Odkar so se odbori oglašali, minulo je 12—13 let in se je marsikaj spreobrnilo.

Padlo je nemško-liberalno ministerstvo, ki je Slovane k steni pritiskalo in nastopilo

je ministerstvo, ki je obljubilo, da bode pravično vsem narodom.

Premenila se je nemško-liberalna šolska postava, ktera med reči, ki se morajo učiti v ljudski šoli, stavi podučni jezik, to je, kakor §. 51 ministerskega ukaza 20. avgusta 1870 št. 7648 pravi, materni jezik.

Prišel je tudi nov c. k. deželni predsednik, ki je tudi predsednik deželnemu šolskemu совету in ta je v deželnem zboru pred celim svetom obljubil, da bode vselej na to gledal, da se bojo slovenski otroci učili slovensko moliti, brati in pisati.

Poravnale in pojasnile so se tudi misli in želje občinskih in šolskih odbornikov.

Iz večletne skušnje Slovenci zdaj vejo, kako da se po slovenskih šolah le nemščina na prvo mesto, slovenščina pa za duri postavlja, — stariši zdaj spoznavljajo, da sedanje šole donasajo za veliki dnar le malo malo sadja in da se njih otroci ne naučijo ne slovensko ne nemško. Dalje občinski in šolski odborniki trdijo, da se njih misel in volja narobe obrača, da niso tako mislili, naj se nemščina koj sprva v šolo sili in vpelje, temuč še le tedaj, ko otroci že dobro slovenski znajo. Zatorej dohajajo pogostoma pritožbe do šolskih oblastnij, zatorej je prišlo 40 zaupnic gosp. poslancu Einšpielerju, ki je v deželnem zboru govoril za slovenske šole, — in tako trdijo vsi, katerim nemškutarija ni še zmešala možganov.

Pa pravijo: Nemščina je potrebna. Dobra, prav dobra je, potrebna pa ni; potrebna je le prava kerščanska omika, ktera se pa le pridobi v maternem jeziku.

Dalje trdijo: Saj se slovensko tudi uči. Slovenščina se toliko v šolah govori, kolikor je treba, da učenci učitelja razumejo. Slovensko uči se pa šembrano malo ali clo nič. Saj ni dolgo, kar so nektre šole dobile še le slovenske abedne table; — saj razun abednika in najmanjšega katekizma nimajo otroci nobene slovenske šolske knjige. Ali mar v abedniku stoji vsa omika in vse modrosti, ki so slovenskim otrokom potrebne. Koliko je šol, da bi v njih znali učenci gladko in razumljivo brati, lepo in urno pisati, ročno in pravilno rajtati? Kako se bojo otroci učili, ker imajo po več krajih v višem razredu trdega Nemca za učenika! Dokler nimamo pa slovenskih bukev, slovenskih pisarnic in slovenskega jezika zmognih učiteljev, je abotno in predrzno, če kdo trdi: Slovenci imajo slovenske šole. In slovenske šole, v katerih se v slovenskem jeziku podučuje in v katerih se nemški jezik uči v viših razredih pri bolj odraščanih otrokih,

— za take slovenske šole prosijo Slovenci, take slovenske šole hočejo. —

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Lipe pri Vrbi. (Grozno bogoskrustvo. Veselica starih vojakov.) Nedavno so tu pri nas razsajali pravi divjaki. Na poti v Št. Lambert stoji poljski križ, ki je bil lani na novo popravljen. Divjaki so po noči sneli streho raz križa in jo vrgli v reč, podoba Zveličarjevo so pa onesnažili — s človeškim blatom! Potem so se spravili nad farovžke kope in jih 17 podrli. V istej noči so ulomili pri kmetu Urbinu in mnogo reči pokradli. Grozno je misliti, da se najdejo take pošasti med nami! Da bi božjo jezo nekoliko potlačili, napravili smo slovesen sprevod k tistemu križu in molili med potjo žalostni del rožnega venca. — Vse bolj vesela je bila slovesnost, ki so jo tukaj napravili stari vojaki dne 24. junija v spomin slavne zmage pri Kustoci na Laškem. Napravili so lep slavolok z napisi: „Živio avstrijski zmagovalci!“ in „Z Bogom za cesarja in domovino!“ V nedeljo zjutraj začeli so pokati topiči. Ob osmih pa so primarširali z godbo stari vojaki iz Lipe, Skočidola, Vrbe itd. Mnogi so nosili svetinje za hrabrost na prsih; bili so pa iz vseh brans, grenadirji, topničarji, kirasirji, dragonci, pešci, lovci itd., ki so se vojskovali v letih 1848, 1859, 1866, 1869 in 1878. Po slovesni službi božji podali so se veteranci v Rainerjevo gostilno, kjer so se prav lepo kratkočasili z godbo in plesom.

Izpod Dobrača. (Vesela novica iz Vrat.) Naznani ljubi „Mir“ svojim čestitim bralcem, kaj so liberalni nemškutarji v šolskih zadevah na Vratih tuhtali in kako jim je spodletelo. Šola na Vratih namreč je bila dozdej skoz in skoz nemška, tako, da revni otroci v svojem maternem slovenskem jeziku še moliti niso smeli. Gospod katehet so zategadelj imeli prav velike težave v podučevanju krščanskega nauka, ker otroci slovenskega katekizma brati niso znali, nemškega pa niso zastopili in so tedaj katehet primorani bili, sami otroke še le slovensko brati učiti, poprej da so jim zamogli katekizem v roke dati. In vendar je Vraškemu liberalnemu šolskemu совету še to bilo preveč, da so se otroci v kerščanskem nauku po slovensko podučevali in poslušajte, kaj stori? On pošlje prošnjo na c. kr. okrajni šolski svet, da naj ostane tudi zanaprej šola kakor dozdej ne le samo nemška, ampak naj se otroci v viših razredih tudi v kerščanskem nauku po nemško podučujejo. To prošnjo poterdjuje s tem, da pravi, da tako želi in hoče imeti vse tukajšnje ljudstvo in če se njegova prošnja ne polni, bo navstala velika jeza in hud serd med ljudstvom. Ta čudna prošnja Vraškega šolskega sveta je šla celo na visoko ministerstvo na Dunaj in deželni šolski svet v Celovcu je že precej prečistitemu škofijstvu na znanje dal, da naj se prošnja krajnega šolskega sveta na Vratih spolni in naj se nemški jezik tudi pri kerščanskem nauku v šoli vpelje, in prav malo je le več manjkalo in revni slovenski otroci, čeravno jih je čez tri štertine več kakor nemški v šoli, bi tudi celo kerščanskega nauka ne smeli več v svojem maternem jeziku poslušati in se ga učiti. Ali bi ne bila to ve-

lika krivica? — Pa hvala Bogu, da je liberalnim nemškutarjem spodletelo. Skoraj vsi posestniki in očetji in tudi matere Vraške fare namreč, ko so zaslišali, kaj liberalci tirjajo, so se kot en mož povzdignili, so prošnjo liberalnega šolskega sveta enoglasno zavrgli, zato pa eno drugo s svojimi imeni podpisano prošnjo na visoki c. kr. deželni šolski svet poslali, ktera se tako le glasi: „Kar Vraški šolski svet zahteva, to ni naša volja; zakaj mi kakor naši otroci govorimo in molimo doma le slovensko, učimo svoje otroke v svetih krščanskih naukih tudi po slovensko, zatorej tudi v šoli uk krščanskega nauka v svojem maternem jeziku najbolj razumijo; pa tudi v cerkvi se pridiga, uči in moli le slovensko; zatorej mi zavržemo zahtevanje tukajšnega šolskega sveta in temu nasproti mi ponižno prosimo: Slavni c. kr. deželni šolski svet naj blagovoli zapovedati, da bojo zanaprej naši slovenski otroci v šoli 1. pred in po šolskem nauku slovensko molili, 2. v kerščanskem nauku slovensko se podučevali in posebno 3. naj se otroci vsaj prve dve leti slovensko brati in pisati učijo, da bojo v boljše podučenje kerščanskega nauka katekizem in druge koristne slovenske bukve zamogli brati, in 4. naj gospodi učenci v poletnem času enkrat v tednu in vsako nedeljo in praznik otroke v cerkev peljejo in tam na nje pazijo, kar se ima tudi tedaj zgoditi, kedar grejo otroci k spovedi in obhajilu in poslednjič mi želimo in prosimo, da naj bo šola, za katero toliko plačevati imamo, skoz in skoz krščanska, da bojo tako naši otroci, kedar bodo prirastli, dobri, pridni in srečni kristjani in nam na starost v veselje in tolažbo. To so naše želje, to je naša volja in prošnja, in ko zahtevanje liberalnega Vraškega šolskega sveta, kterega prav za prav mi nismo izvolili, še enkrat kot nam škodljivo zavržemo, tako ponižno prosimo, da naj se naše srčne želje še letošnje šolsko leto spolnijo.“ Tako so prosili skoraj vsi posestniki in očetje in matere Vraške fare in so prošnjo z lastno roko podpisali. Ali niso to hrabri in vse hvale vredni farmani? S to prošnjo so oni prav očitno pokazali, da mili slovenski jezik, kterega jih je ljuba in morebiti že davno rajna mati naučila, še niso nehvaležno zavrgli; pokazali so, da z grdimi liberalnimi nemškutarji, kterim je za kerščanski nauk v šoli in v cerkvi malo kaj mar, nočejo nobene zveze imeti, ampak da hočejo oni, kakor njih otroci zvesti ostati sv. veri in svojemu milemu maternemu slovenskemu jeziku. Slava in „živijo“ takim farmanom! Vsi pa za trdno upamo, da naša pravična prošnja bo gotovo več veljala, kakor prošnja dveh ali treh liberalnih nemškutarjev tukajšnega šolskega sveta.

Iz Podljubelja. („Alpenrose“; streljiško društvo.) Borovčiči, kakor sem vam že enkrat pisal, hodijo včasih v Podljubelj poslušat, kako naše društvo slovenske pesmi prepevlja. V nedeljo — 8. julija — sem jes jim pa vrnil in se podal v Borovlje, gledat in poslušat, kaj se bode tam godilo. Nemško pevsko društvo v slovenskih Borovljah, ki si je otvezlo lepo ime „Alpenrose“, je napravilo tisto nedeljo „svečanost razvijanja novega bandera ali nove zastave.“ Banderu razviti ali razprostrti — no! to je nekaj čisto novega; drugod se bandera blagoslavlja ali žegnujejo, — v razsvitljenih Borovljah se pa razvijajo! Morebiti danemški pevci slovenskih Borovelj ne potrebujejo

ali nočejo ali se ne vredne štejejo božjega blagoslova? Gotovo tudi ne mislijo takih pesmi peti, katerih pod blagoslovljenim banderom peti ne gre. Morebiti, da je bandero že staro in prej blagoslovljeno in da so le sami trakovi ali banteljni novi? Bodi si kar hoče, — neka kratka molitvica je menda bila v cerkvi: Razvilo se je bandero pri tako imenovanem „monumentu“ ali „spominku“ na trgu. Bilo je zbranih sila veliko ljudi tudi iz Celovca in Železne Kaple. Pelo in govorilo se je vse le samo po nemško; Najprej je govoril gosp. nadučitelj Fugger, nekdanj dober Slovenec, sedaj pa iskren Nemeč, in gospa Werner-jeva, tistega g. Werner-ja, ki jo je k nam Slovencem primahal iz Prusovskega, postal vodja nekdanjih Silber-naglovih fužin in glavav vseh Nemcev in nemškutarjev v Rožnej dolini. Mislil je clo postati župan v Borovljah, pa mu je vsaj za to bart spodletelo. Res je lepa nemška pesem, pa tudi Slovenci imajo prelepe pesmi in grla, da vse cingla: Vsakemu svoje! Naš gosp. učenik Čavko se je pri obedu tako razgrel in vnel, da je on — rojen Slovenec na Ljubelju — nemško pesem v verzih ali stihih povzdigoval in preslavljal. Nemeči so mu ploskali z rokami in hvalo vpili z jeziki; kaj so pa si o takem Slovencu mislili v srcu — si vsak prav lahko raztolmači. Zdaj pa nekaj bolj veselega: Slišal sem praviti, da je društvo „Alpenrose“ dobilo iz Celovca nekaj slovenskih pesem. Ali ni škoda, da izvrstni Borovski pevci le samo nemške pesmi pojó. Pojte tuje, nemške pesmi, saj jih tudi mi pojemo, pa ne zanemarjajte, ne zaničujte narodnih svetinj — domačih slovenskih pesem! — Še nekaj veselega! Že iz časov Marije Terezije je v Borovljah neka zaveza puškarjev z imenom „strelci“ („schützen-corps“). V zadnjih časih je bila ta zaveza skor že pozabljena, zdaj se pa vnovič oživlja. Nabrali so že čez 800 gold. spisali nova pravila (štatute) in oglasilo se je že 85 udov, samih krepkih možakov, ki bodo o praznikih s puškami in v posebni obleki stopili v vrsto, streljali na počast (generaldecharge) in tako povišali cerkvene slovesnosti. Ker so se v to društvo vpisali večjidel slovenski puškarji, pravijo nasprotniki že zdaj, da bo to „slovenska garda“. Da bi le res bilo, mi se bomo veselili, ako se v Borovljah nekoliko na bolje obrne za Slovence!

Iz Borovelj. (Nekaj o naših šolah.) Rožna dolina je slovenska, in Borovlje so poglavitni kraj naše lepe doline. Znano je pa, kako se naš materni jezik po šolah za duri postavlja. Več ali manj se to povsod godi, najbolj na pri nas v Borovljah. Moja hči hodi že več let v šolo, pa če jo prašam, „kaj si se v šoli naučila?“ odgovori mi: „Nič; kaj se bom naučila, frajla (učiteljica) govoriijo vse po nemško, mi je pa ničesar ne zastopimo.“ Res se čudimo, kako da morejo više šolske oblasti nam pošiljati trde Nemce in Nemke, da bi učili naše slovenske otroke. Pa tudi v prvem razredu, kjer so najmanjši otroci in kjer podučuje slovensk učenik, bi bilo želeto, da bi bila slovenščina na prvem mestu. Slišimo, da se na više oblastnije sporoča, da se slovenski uči, da je s šolami vse zadovoljno in da ni treba ničesar ne sprenarediti. Če pa je temu taka, kje so slovenske bukve, iz katerih se otroci učijo, sam abednik je vendar le premalo. Kar se otrok v prvem razredu morebiti brati nauči, to se v kratkem razkadi in pozabi v viših

razredih, kjer je vse čisto po nemško. Tudi to n resnica, da je s šolami vse zadovoljno; jes in s komur govorim, vsi pravimo: Deželni predsednik, gosp. baron Schmidt Zabierow so pravo zadeli, ko so v deželnem zboru djali: „Slovenski otroci se bojo učili slovensko moliti, brati in pisati.“ Da se to godi, to je tudi naša volja in za to tudi prosimo; kedar otroci naši to znajo, potem naj se pridene tudi nemščina, ktere smo tudi veseli in potrebni. Naj le poprašajo, kakor se je godilo leta 1848, ko so gosp. Somer bili za učenika pri nas. Tudi tedaj so naši nemški in ponemčeni velikaši hotli imeti nemško šolo. Slovenski rodoljubi, katerih je tedaj že precej bilo v Borovljah, so napravili prošnjo za slovensko-nemško šolo in glejte: Skoraj vsi starši, posestniki in puškarji so jo podpisali in obveljala je naša. Gosp. Somer so 2—3 leta le samo slovenski podučevali, potem še le pridjali tudi nemščino; Borovska šola je daleč okoli slovela, otroci so znali slovensko in nemško in g. Somer so bili poklicani za učitelja na normalno glavno šolo v Celovcu. Vse je bilo zadovoljno in veselo. Ravno to bi se moglo zdaj še veliko ložej zgoditi, ker imamo štiri učiteljske moči. Vsemu mrmranju, vsem pritožbam in vsemu razporu bi bil konec.

Iz Glinjan. (O dveh pravdah.) Tukajšni posestnik in bivši župan J. Z., poštenjak skozi in skozi, prišel je po nekem puškarju v kazen, kakor vam je že znano. V naši občini so dvoje vrste ljudje, eni kmetovalci, drugi rokodelci puškarji. Poslednji imajo dober zaslužek in bolje živijo od kmetov; vrhu tega še mislijo, da imajo pravico, kmetom v gojzdu škodo delati, kolikor se jim zljubi. Odkar so puškarji v zvezi z borovskimi nemškutarji premagali kmete pri občinskih volitvah, postali so še bolj prevzetni. Zavolj tega gozdnega poškodovanja sprla sta se bivši kmetiški župan in neki puškar. Poslednji je kmetu začel osle kazati in ga je tako zdražil, da ga je ta z vrčkom po glavi udaril. Stvar je prišla pred deželno sodnijo, obravnava je bila nemška, akoravno zatoženi tega jezika ne razume; bil je obsojen v zapor in denarno odškodovanje. O tožniku, puškarju F. H., piše se v „Slov. Narod“ iz spodnj. Roža to-le: „Tako (namreč ker zatoženec nemščine ne razume) je imel tožnik F. H. lepo priliko, posluževati se mnogoterih neresničnostij, kar je tudi storil vzlic prisegi. Ko je pravil, koliko zasluži, ga je sodišče zaver-nilo: „ni res, se lažeš!“ Potem se je lagal, ko je trdil, da je bil 30 dni bolan, akoprem je že v 14 dneh izfrčal, kljubu vsem prigovarjanjem, da naj ne hodi vun, ker bi mu utegnili ovreči tožbo o težkej telesnej poškodbi in bi splavalo po vodi upanje težko pričakovanega odškodovanja. Zgodilo se je, da ga je bil zdravnik prišel zdraviti, ko je „na smert“ ranjeni bolnik bil odšel v log na ribji lov. Lagal se je tudi, da 6 tednov ni mogel delati, akopram ga je zdravnik sam še pred mesecem dni k delu gonil, in je tudi šel, pa mu mojster ni imel dati dela. Ker se je F. H. pod prisego kot pričra pred sodiščem tako mnogovrstno lagal in s tem krivim pričevanjem zlorabil prisego, smo radovedni, kaj se bode ž njim zgodilo.“ Tako piše „Sl. Narod“. Mi mislimo, da spada stvar v področje državnega pravdnštva. — Kako se ljudje včasih brez potrebe prepirajo in pravdajo, pove ta zgodba: V Borovljah

je priletel roj čebel na drevo nekega puškarja. Ta hoče roj vjeti. Pride pa drug človek, ki nikdar ni imel čebel, ter hoče čebele za se vjeti. Prvi ga ozmirja, ta pa brž teče k sodnji tožiti, in prvi puškar bil je obsojen zavolj žaljenja časti. Tako sem jes slišal praviti. Čemu je treba takih pravd med sosedi?

Iz Šmarjete. (Olajšanje šolske dolžnosti.) Jako nas je razveselilo, ko smo brali v cenjenem „Miru“ o polajšanji šolske dolžnosti. Prav žal nam je, da nekteri gospodje od vsega tega nič vedeti nočejo. Ni ga morda kraja, ki bi bil take olajšave bolj potreben, kakor je naš. Večina otrok je od šole tako oddaljenih, da morajo o zimskem času še za noči od doma iti, zvečer pa tudi še le po noči iz šole pridejo. Zjutraj, brž ko vstane, otroku jed ne diši, zvečer pa pride tako truden in slab iz šole, da se kar na kako klop vleže in zaspi. Tudi po leti dobijo šolarji zmirom le pogrete jedi. Zato ni čuda, da šolska mladina peša, in boleha. Opravičena je skrb, da ta zarod, tako oslabljen, ko se povrne k trdemu poljskemu delu, tega ne bo več zmogel na naših neplodnih zemljiščih. Zelo si tedaj želimo poldnevne šole, tako zavolj zdravja otrok, kakor tudi iz gospodarskih ozirrov. Otroci se porabijo za pastirje in se zgodaj privadijo dela. Kdor se dela mlad ne navadi, tudi star ne bo rad delal. Naj bi bile šole slovenske, kakor vsi želimo, potem se bo otrok v 3—4 letih toliko naučil, ko zdaj v 8 letih!

Iz Železne Kaple. (Živinski somenj.) 2. julija vsacega leta imamo tukaj živinski somenj. Letos je bil prav dobro obiskan. Prignalo se je do 1000 volov, pa tudi nekaj krav, telic, ovc, prešičev in koz. Voli so se skor vsi prodali, poprek po 35 do 40 gld. za živi cent. Veliko je bilo živine iz našega kraja, prignali so je pa dosti tudi Jezerjani, Črnjani in Štajerci iz Solčave in drugih krajev. Ko bi mi gorjanci živine ne imeli, nam tako ni obstatiti, ker žita le malo pridelamo, še za dom ga moramo včasih kupovati. Les pa tudi nema nič cene. Druzega kupca ni, kakor „Union“, kolikor nam ona za les obljubi, za toliko ga moramo pa dati.

Iz Bele pri Kapli beremo v „Kärntner Volksstimme“ sledeč dopis: „Zadnjo nedeljo (1. julija) podal sem se v kopelj h kiseli vodi na Beli. Potujoč skozi Grabštanj videl sem živo razveseljevanje. Že od daleč se je slišalo petje in vpitje in ravno sem se peljal mimo županove gostilnice, ko je cela truma veselih ljudi iz nje privrela. Kmalo potem je nedeljsko juternico zvonilo. V kopelji sem to pravil, in povedal mi je nek neznani gospod, da v Grabštanji menda nič ne poznajo tiste ure, ob kateri se imajo taberne zapreti, in da je tudi v „Miru“ bilo brati, kako so tam skoraj do dne rogovilili. — Potem se je zasuknil pogovor na šolo, in jes sem rekel, da je Železna Kapla srečna, da ima svojo obrtniško šolo, ktere je ministerstvo dovolilo 200 gl. podpore. Pa kako sem se začudil, ko mi je mož povedal, da v Kapli ni nobene obrtne šole in da le učiteljica podučuje v ročnih delih. Pač se je naredila nova šola v nekem grabnu proti Remšeniku in gosp. duhovnom v Kapli se je naročilo, da morajo v tej šoli krščanski nauk učiti. Kapelska fara pa je raztresena in težavna, in pre-

huda je, tirjati od duhovnikov, da bi hodili v oddaljeno šolo zastonj podučevati.“

Na Krci. (Marija v Dolini; suša.) Kake dve uri pod Celovcem stoji v Pokrškej fari nova božja pot „Marija v Dolini“. Cerkev še ni celo sezidana, tudi turna še nima, velik zvon pa je nek še nepoznan dobrotnik daroval pred lanskim. 8. nedeljo po binkoštih je bilo pri tej cerkvi „pranganje“ in zbralo se je letos toliko ljudi, kakor še nikoli. Božja služba se je opravila v prav lepem redu in to je bilo posebno hvale vredno, da nihče ni smel žganja točiti. Cerkev stoji v gojzdu in daleč okoli ni nobene hiše, zatorej je bila za pijačo in jed trda. Prav je, da se žganje točiti prepove, pa to bi se imelo vendar le dovoliti, da bi ob shodih, ko se veliko romarjev pričakuje, smelo več krčmarjev točiti ol, mošt ali vino in prodajati razne jedi. Eden krčmar ni v stanu vsem postreči. Žejni in lačni romarji so unokrat hudo mrmrali in nihče ni prav vedel, odkod da je ta prepoved. — Suša je pri nas že naredila veliko škode; rež je bolj redka, sena in detelje je malo, vročina pa taka, da je bilo že vse rujavo. 15. julija je bilo v Grabštanji in v Pokrčah oznanjeno, da v pondeljek pojde procesija k Devici Mariji na Goričici (Loreto pri Celovci) za dež prosit. In že v nedeljo smo dobili precej dežja in v pondeljek je dobro deževalo. S procesijo je šlo veliko ljudi in kar je posebno hvale vredno, veliko gospodarjev. S Pokrško procesijo je šel tudi gosp. župan Jan. Ovšan, kar se je vsem prav močno dopadlo. Grabštanjski nemško-liberalci pa za to božjo pot niso vtegnili ali pa božjega blagslova ne potrebujejo.

Iz Prevalske okolice. (Čudni Slovenci.) Žalostno je, da Slovenci sami sebe zaničujejo. Nedavno so tukaj napravili veselico na korist nemškemu „schulvereinu“. Peli so samo nemške pesmi in za nemške namene; načelnik pevcev, železniški uradnik g. Grafenauer je pa Slovenec iz Zilske doline, in tudi drugi pevci bili so večidel Slovenci. Denar, ki se je bil nabral, pojde bogve kam. Ali bi ne bilo bolj pametno, ko bi bili peli za uboge pogorelece v Rožece, ki jih je v kratkem času že trikrat obiskal grozni ogenj! Za te naj bi napravili veselico in zapeli poleg nemških tudi par slovenskih pesmic, potem bi tudi mi kmetje radi prišli in dali nekaj krajcarjev za dobri namen. Da pa Slovenci sami denar nabirajo za tako društvo, ki je zoper Slovence osnovano, to je že krona vse neumnosti. Nemškoliberalci sami se nam morajo na tihem smejati. — Vodstvo južne železnice je že večkrat izreklo, da ne mara, da bi njeni uradniki politiko vganjali; to naj pomisli g. Grafenauer, da ne pride v kake sitnosti.

Od Št. Lenarta pri sedmerih studencih. (O naši šoli.) Naša šola se je spremenila iz enorazredne v trirazredno. To se imamo posebno zahvaliti č. g. fajmoštru Stöckl-nu, ki so bili skozi šest let načelnik krajnega šolskega sveta. Zdaj so se naveličali te butare in odložili načelnništvo. Pri tej priliki se jim zahvalujemo za ves trud in vse skrbi, ki so jih imeli z našo šolo, in za posebno darežljivost pri dozidanju šole. Bog daj, da bi šola tudi zaželjeni sad obrodila!

Kaj dela politika.

Presvitli cesar so se zdravi vrnili na dom. Ti za zveste in verne podanike toliko veseli dnevi, so bili za cesarja gotovo težavni: Noč in dan niso imeli pokoja in počitka, Bog jih živi in ohrani. — Kmetijski minister grof Falkenhajn je potoval tudi po Koroškem. Prišel je iz Francoskega, kjer je ogledoval naprave, s katerimi so Francozi zabranili, da povodnji ne morejo toliko škodovati in hudourniki tako razsajati. Tudi pri nas se bojo take naprave vpeljale. To je sila dobro! — Postavni francoski kralj grof Chambord je še vedno nevarno bolen, zdravniki nimajo veliko upanja. Orleanski princ, ki so iz Pariza došli v Frohsdorf pri Dunaju, in ki mislijo po njegoveji smrti pravico na francoski kraljevski prestol ali tron dobiti, so se vrnili domú. — Naš presvitli cesar se podajo prve dni avgusta v Gostinske kopelji in hočejo obiskati 85 letnega nemškega cesarja Viljema, ki tam biva.

Nemški cesar je sicer novo cerkveno postavo že potrdil, pa katoličani na Nemškem ne pričakujejo, da bi se njih žalostne razmere precej obernile na boljši. — kar se dovoljuje, je vse le prisiljeno. Na Laškem so pri volitvah v občinske odbore v Rimu in po več mestih zmagali katoličani. — Prusovski poslanec pri sv. Očetu papežu gosp. Schlözer se je podal na odpust; je menda tudi mož, ki nosi na obeh ramah. — Francozi so v hudih denarnih zadregah; liberalci tudi tam slabo gospodarijo. — Na Španskem in Portugalskem rogovilijo republikanci; policija jih lovi in zaperá. — Na Angleškem so na Francoze močno jezni, ker jim tam v Avstraliji in drugod napravljajo sitnosti in overe. V Irlandu je nekako bolj tiho in mirno, tim bolj pa fenijanci — prijatelji Ircev — hujskajo zoper Angleže. — Na Ruskem se za katoličane veliko bolje obrača; tudi zastran jezika se jim bolje kaže, kajti general Gurko, poglavar na Poljskem, ni za to, da bi se Poljaki morali porusiti. — Na Turškem pa ni pokoja; katoljški Albanezi so razposlali tožbo, v katerej hudo tožijo zoper Turke. — V Egiptu se kolera vedno bolj razširja in proti tudi nam v Evropi; po vseh državah se delajo naprave, da bi se strašna kuga ne zatrosila tudi v naše kraje.

Gospodarske stvari.

Kaj je storiti s poljem po toči?

Če toča pobije, ko je žito že odevetelo, treba je gledati, če so klasi v zemljo zbiti in bilke zdrobljene, ali če so bilke še cele in klasi samo do tal priklonjeni. Če prav vse na tleh leži, vendar žito še ni pokončano, dokler klasi še na vrhu ležijo in so po bilkah zvezani s koreninami. Tako njivo le pri miru pusti, žito zori naprej in se samo še nekoliko poravna; nekaj boš še zmirom našel, če prav ne toliko, kakor sicer. Če so pa klasi v zemljo zbiti in bilke poškodovane, potem ni veliko več pričakovati.

Najbolje bo njivo pokositi, preorati in kaj novega vsejati. Prvi v zemljo zbiti sad služi potem drugi setvi kot gnoj. Če je med žitom detelja vsejana, in toča pobije, potem daj žito le koj pokositi, ker bo detelja tem lepše rastla. Če je toča zgodaj prišla, da je detelja še majhna, in je toča

tudi mnogo male deteljice v zemljo zbila ali odprala, potem daj še nekaj detelje na novo posejati po njivi.

Sočivja (graha, fižola, leče) ne zraste dosti več, če ga po toči požanješ; le male rastlinice pri tleh bodo še pognale.

Dokler je pesa še mlada, zna jo toča čisto pokončati; tedaj je pa tudi še čas, da se na novo vseje. Kadar je pa pesa že precej debela, potem jej toča nič ne more. Polomljeno lepenje vnovič zraste. Ravno taka je s krompirjem. Samo to je, da dokler novo perje raste, ne more rasti ob enem tudi korenje pod zemljo, tako da v rasti nekoliko zaostane.

Detelja in trava bo po toči slabo poganjala. Zato je najboljšje, brž pokositi. Druga košnja bo potem boljši.

Konoplje in lan toča čisto pokonča in ni nič več pričakovati.

Če že nesreča točo prinese, je boljši, da pride prej kakor pozneje, da se more še kaj družega na novo vsejati na njivo: tako na primer repa, pesa, hajda, ječmen, detelja, krompir, turšica za klajo.

Glavna stvar je, da kmet po toči glave ne zgubi in da še reši, kar se rešiti dá. Po „p. L.“

Slamnati plašči za žitne kope.

Dostikrat se zgodi, da je kmet našel lepo žito. Zloži ga v kope, da bi se posušilo; zdaj pride deževno vreme in mu kope razmoči in žito pokvari; ali pride vihar in mu kope razmeče; ali pride toča in mu žito na tla zmlati. Zato so v Belgiji začeli pogrinjati s slamnatimi plajšči in se jim je dobro obneslo. Taki plajšči se spletejo iz dolge slame, ter se počez prevežejo na znotrajnem kraju z vrvo (štrikom), čez sredo pa s slamo. Do 25 snopov se naloži v eno kopo, tako da spodnji snopi po konci stojé, zgorejni pa ob straneh doli visijo. Ta kopa se pokrije s slamnatim plaščem, ki je zavit kakor srp, tako da je znotrajna stran krajši. Ta notranja stran pride na vrh kope in se vkup zveže, tako da plajšč pokriva celo kopo. Na vrh se postavi lahko še posebna slamnata kapa. Plajšč se lahko tudi na spodnjem, širokem koncu priveže. Tako je kopa zavarovana pred deževjem, viharjem in pred točo. Tak plajšč je hitro narejen in pride komaj na 10 kr. Čez zimo se plašči shranijo na suhem kraju. Tako trpijo do deset let. Kadar so se pokvarili in raztrgali, je njih slama še zmirom dobra za steljo.

Po „p. L.“

Krma za brejo živino.

Breja živina se mora dobro krmiti, posebno če se molze ali uprega. Breja živina rada jé, pa tudi rada odebeli. To pa ni dobro, če breja živina preveč odebeli, ker potem težeje porodi. Takej živini naj se poklada taka krma, ki dela bolj meso kakor mast. Krma mora biti čedna, zdrava in lahko prebavljiva, da si žival želodca ne pokvari. Ogibati se je plesnjive ali trde krme; pa tudi take, ki živino napanja, zabaše ali drizgo napravlja, treba se je varovati. Gospodar, ki misli, da je za živino vse dobro, ne bo nikoli lepe živine imel. Dobremu gospodarju pa se živina smili, on jo vsak dan ogleduje, in tak bo tudi izbirčen pri krmi in še drugi živini ne bo kaj gnjilega ali plesnjivega pokladal, toliko menj pa breji živini.

Po „p. L.“

Za poduk in kratek čas.

Diekše.

Stojaj, stojaj Svinčena planina,
 Na planini lepa je ravnina,
 Sred ravnine cerkev mi stoji,
 Dvoje mi zvonikov v zrak strmi,
 Osem se zvonov iz njih glasi,
 Silni glas črez hrib in plan doni,
 Prek mogočne Svinčene planine,
 Čez vrhove in čez vse doline;
 Don mogočni še oblake stresa,
 Temnojezne razvedri nebesa.
 Lovec nemški čuje, se zavzame,
 Svoj klobuček doli z glave sname,
 Se ozre prek Svinčene planine
 V cerkev silno in zvonikov line.
 Kmet slovenski čuje, se zavzame,
 Svoj klobuček doli z glave sname,
 Vroči pot raz čela si obriše,
 Znamnjem svetga križa se prekriža,
 Se ozre na Svinčeno planino,
 In na cerkev tamo sred planine,
 Milo se mu stori sred srcá,
 In v molitvi spomni se Bogá;
 Spomni tudi sodnjega se dne,
 Ko z nebes trobente zadoné
 Tak mogočno in še bolj glasno,
 Kakor ti zvonovi zdaj pojó.
 Mlado, staro v cerkev zdaj hiti,
 Da Bogá spodobno počasti
 Vrh planine, sred lepé ravnine,
 Kraj slovenske lepe domovine.
 Orglje zdaj se v cerkvi oglasé,
 Tak premilo, sladko zadoné,
 Čuj, nebeško pesem mi pojó,
 Da se v solzah mi topi okó!
 Orgelj glas po polji tje leti,
 Slavec in škrjance vse zbudi,
 Tice drobne vse zdaj zapojó,
 Z ljudstvom brunnim Bogu čast dajó.

Zdaj vganite, kje da je ta kraj,
 Kje je ta prekrasni zemski raj?
 To so Diekše vam že davno znane,
 Vrh planine lepe in prostrane.
 V čvrstem zraku rod tu čvrst živi,
 Trdo dela in Bogá časti;
 Kri slovenska v njega žilah teče,
 Zatajiti je tud nikdar neče.

Cesar na Slovenskem.

a) na slov. Štajerskem.

Revežem in različnim dobrodelnim napravam v Gradu so svitli cesar podarili 7000 rajniš, ter se podali potem proti jugu v slovenske pokrajine. Prvi so bili Slovenci v Radgoni tako srečni, videti in pozdraviti milega vladarja. Na tavžente slovenskega ljudstva pozdravilo jo cesarja z burnimi živio-klici. Prijezdilo je tudi 160 kmetov na lepih konjih iz Murskega polja. Razun teh pa je prišlo še 50 Veržejskih slovenskih strelcev. Ti slovenski korenjaki, tako konjiki kakor strelci, so se svitlemu cesarju zelo dopadali. Ko cesar z voza stopijo, približajo se jim deputacije Radgonskega in Ljutomerskega okraja, častita duhovščina, župani

velika množica ljudstva. Deželni poslanec Kukovec pozdravi cesarja v imenu Radgonskega in Ljutomerskega okraja v nemškem in slovenskem jeziku. Potem stopijo naprej tri slovenske deklice. Prva cesarja pozdravi v slovenskem jeziku, druga jim ponudi čašo, tretja nalije iz flaše zlahnega Ljutomerskega vina. Cesar izpijejo pol čaše, se zahvalijo ter se prijazno pomenkujejo z ljudmi. Vsi ginjeni se vsedejo cesar zopet na voz, ljudstvo pa se poslovi od ljubljene vladarja z burnimi živio-klici. —

Na postaji Št. Ilj je zopet čakalo mnogo slovenskega ljudstva. Vse hiše so bile krasno ozaljšane. Med zvonjenjem, pokanjem možnarjev in sviranjem cesarske pesmi približal se je dvorni vlak. Belo oblečene deklice in obilna množica ljudstva stala je pred kolodvorom. Z navdušenimi živio-klici pozdravljali so slovenski mejaši svojega vladarja, cesar pa so se pri oknu srčno zahvaljevali. Enako prisrčen in navdušen je bil sprejem cesarja na Pesnici.

Vse to pa je bila le majhna reč v primeri z Mariborom. Tam je bil sprejem res velikanski, pravijo, da še lepši, ko v samem Gradu. Na kolodvoru čakalo je na tisoče ljudstva in cesarja sprejelo z gromovitimi živio-klici. Nemci in nemškutarji so se kar v ustnice grizli, kajti hoteli so cesarju pokazati, da je Maribor nemško mesto, zdaj pa je bil „živio“ tako glasen, da se nemški „hoch“ skoraj nič slišal ni. Tudi pozneje v mestu bili so „živio“-klici vedno močnejši od „hochov“.

Svitlega cesarja so pozdravili mil. g. knezoškof, više oblastnije in 300 županov slovenjega Stajerja. Vhod cesarja v krasno okinčano mesto je bil pravi zmagovalni sprevod. Vsi zvonovi so peli, možnarji pokali, ljudstvo pa navdušeno klicalo „živio“ in „hoch“. Zvečer je bilo vse mesto kaj lepo razsvetljeno, in tudi po bližnjih hribih so goreli kresovi, tako da je bilo res veselje to vse videti. K večerji so cesar k sebi povabili 45 gospodov, kakor gg. knezoškofa, prošta, dekana, župana, slovenske poslance itd. Spali so cesar v palači g. knezoškofa, ter so jim zato podarili v spomin naprsno iglo v briljantih, ki je vredna 8000 gld. Drugo jutro se je slovesno odkril Tegethofov spomenik. Za tem so svitli cesar še obiskali stolno cerkev, vojaško bolnišnico in tovarno na koroški železnici. Potem pa so se odpeljali v Ptuj.

Tudi v Ptujem zbralo se je na tavžente slovenskega ljudstva, da vidi in pozdravi milega vladarja. Ormoški okraj poslal 119 jahačev v narodnej obleki. Vsak je nosil cesarsko zastavico in slovenski trak čez prsa. Ko se cesar pripeljejo, pozdravijo jih gromoviti živio-klici. Župani pozdravili so cesarja v slovenskem jeziku. Cesar so se prijazno z njimi pogovarjali. Učitelji so izročili slovensko adresu. Ljudstvo bilo je zelo navdušeno. (Občno veselje kalili so le ptujski nemškutarji, ki so v klub prepovedi razobesili mnogo nemških zastav. Tudi Slovencem na Štajerskem bile so slovenske zastave prepovedane, kakor Nemcem nemške; dovoljene so bile samo štajerske in cesarske barve. Slovenci so se po tej zapovedi ravnali, nemškutarji pa ne, kajti tako v Ptujem, kakor še posebno v Celji bilo je vse polno nemških zastav. Gosp. ces. namestnik Kúbeck je nemškutarjem v oči povedal, da mu to ni po volji.) Med sprem-

stvom slovenskih jahačev podali so se cesar k Dravi, kjer so pionirji v malih minutah naredili most čez mogočno reko.

Iz Ptuja peljali so se cesar v Slatino. Na celej poti pozdravljalo jih je hvaležno ljudstvo slovensko. Na Slatini je bil sprejem prav lep. Ravno tako v narodnem Št. Jurji blizo Celja.

V Celji se cesarju predstavijo duhovništvo, uradi, šolska mladina, vojaštvo in župani iz dežele. V imenu poslednjih ogovoril je cesarja g. Lipold iz Mozirja v slovenskem jeziku. Cesar se zahvalijo in rečejo: „Prepričan sem, da se smem na Slovence vsikdar za nesti.“ Povsod, kjer se cesar prikažejo, pozdravijo jih navdušeni „živio!“-klici; posamezni „hoch“-klici so se čisto pozgubili.

V Laškem trgu pozdravil je trški župan cesarja po nemško, vrli župan iz Št. Krištofa pa po slovensko.

Tako so cesar dospeli do Zidanega mosta na Kranjsko mejo. Tukaj je bilo zopet mnogo ljudstva zbranega, posebno štajerskih Posavcev iz Sevnice, Kozjega, Reichenburga, Brežic itd. potem iz Loke, Razbora, Radeč in drugih krajev. Gromoviti živio-klici pričali so blagemu vladarju zvestobo Slovencev. V imenu kmečkih občin pozdravi cesarja g. Lenček v lepem slovenskem govoru. Loški g. župan pa je govoril v imenu občine Loka-Zidanmost. Na Lenčekov ogovor rekli so cesar po slovensko: „Lepo se zahvaljujem! Prepričan sem o vaši zvestobi. Veseli me videti zastopnike Savske.“ V imenu mest in trgov pozdravil je cesarja g. Žnideršič, pa v nemškem jeziku. Cesar so tudi več ljudi prijazno ogovorili, pa za zdaj ne moremo tako obširno vsega povedati.

Na kranjsko-štajerski meji je veliki rudokop Trbovlje, ker premog kopljejo. Tudi ta kraj so cesar počastili s svojim obiskom. Postavljen je bil lep slavolok. Cesarja je pozdravilo 1400 rudarjev z godbo. Cesar ogledali so si rudnik. Vpričo njih se je sprožilo 1300 kil dinamita, da se je odtrgal cel kos gore, ki bo dal 45.000 metričnih centov premoga. Od tod podali so se cesar na kolodvor.

Po slovensko so s cesarjem govorili na Štajerskem: Kukovec, Radaj, Motalen, Ipavice, Lipold, Kačič, Gršak, Lenček itd.

Smešničar.

Nekdo je dal v časnik tako naznanilo: „Moja gostilnica se dá v najem. Najemnik ima pravico, goste sprejemati in klati.“

Kaj je novega križem sveta?

* Gospod poljedelski minister grof Falkenhayn je hodil pretekli teden po gorenjem Koroškem in si ogledal škodo za povodnjo. — Tisti krojač, ki je v Krivi Vrbi motil procesijo sv. rešnj. Telesa, bil je obsojen na štiri mesece težke ječe. — Pogorel je posestnik Cuhtl pri Blatogradu. — Včeraj je bila v Poračah napovedana pevska veselica za pogorelce v Rožce. — Pri Starem Dvoru se je neka 20 letna deklina tako žganja napila, da je za tem umrla. — Ravno tam je padel hlapec tako

nesrečno, da se je ubil. — Pri Št. Urhu so pod železniškim mostom našli mladega moža mrtvega. Gotovo ga je kdo ubil.

* Deželni zbor kranjski snide se še le koncem avgusta. — Ljubljansko mesto izvolilo je za svoje častne meščane gg. ministra Taaffeja in Falkenhayna, ter deželnega predsednika barona Winklerja. — Umerla sta v Ljubljani notar Ribič in magistratni svetovalec Jeras. — V Grosupljem se je neka deklina obesila, ker je niso pustili z doma, da bi cesarja videla. — Ljubljanskim revežem so cesar podarili 2500 gl., drugim dobrodelnim zavodom v Ljubljani pa 2700 gld. — Pogorelecem v Otoku so svitli cesar podarili 1500 gld. — Na potovanju po lepi gorenjski strani je cesarju vreme nagajalo; vendar je bilo povsod dosti ljudstva, izvršila se je tudi veselica na jezeru. Obširnejši popis prinesemo. — Nemškutarji so pri cesarskih slovesnostih na Kranjskem nagajali Slovence, kolikor so mogli. Še to niso pustili veljati, da so belo-modro-rudeče kranjske deželne barve. Tudi dunajski listi prežvekujejo nemškutarske laži.

* Pišejo, da so č. g. dr. Zorn, poreški škof, že imenovani za goriškega knezoadškofa. — Toča je pobila po več krajih v Istri in Dalmaciji.

* V Brežicah se je uprlo 200 vincarjev tisti komisiji, ki je prišla po trtni uši gledat. Komisija je imela šest žendarjev seboj in ti so na kmete streljali. Eden je bil ubit, pet jih je ranjenih. Poslanec Žnideršič je v graškem deželnem zboru prašal vlado, zakaj kmetov ni prej podučila, za kaj se gre. Te nesreče bi ne bilo, ako bi bil komisar slovensko znal in kmetom povedal, po kaj je komisija prišla.

* Koliko je ljudi v Avstriji? Na Ogerskem in Hrvaškem jih je 15 milijonov; v Bosni nekaj čez en milijon; v drugih deželah pa 22,144.244, med njimi 10,819.737 možkih in 11,324.577 žensk. Katoliških kristjanov je med temi 22 milijoni skor 18 milijonov, judov pa je en milijon. Več ko polovica se jih peča s poljedelstvom, ena četrtinka pa z obrtnijo in kupčijo. Duhovnikov je 94.530, penzionistov 188.062, advokatov in notarjev 37.715, zdravnikov 39.172, poslov v mestih 201.000, dniarjev 1,650.802.

* Strela je ubila v Rothbergu dva, v Moldautin na Českem pa pet ljudi.

* V poštne hranilnice se je uložilo do konca junija 4,237.000 gld.

* Na čast slovenskemu učenjaku prof. Miklošiču se bo njegova 70 letnica letos 20. novembra svečano obhajala.

* Pogorelo je mesto Št. Mikloš na Ogerskem; veliko ljudi je zgorelo.

* Na Kitajskem so umorili 16 kristjanov in njih duhovnika, misijonarja.

* Grof Šambord je še zmirom hudo bolan. Francozi zanj molijo.

* V Lindenau na Saksonskem so nov zvonik delali. Prišel pa je hud veter, vse tramovje podrl in pet tesarjev je bilo ubitih. — Knez Thun-Taxis je podaril revežem v Regensburgu 50.000 gld. — Mesto Winterthur v Švici je prišlo na boben, toliko je zadolženo.

* V Egiptu je 6,798.000 prebivalcev. Velika mesta sta Kairo s 368.000, in Aleksandrija s 208.000 prebivalci.

* Na Španjskem je 93 let star mož z imenom Luka Pajec, ki ima 37 otrok od treh žen. Njegovi otroci imajo spet mnogo otrok in unukov, tako da šteje vsa rodovina 279 glav. Najmlajši sin se mu je rodil, ko je bil oče že 74 let star.

* Pet hlebov kruha. Neki kmet je rad pravil, da mora vsak dan pet hlebov kruha pridelati, češ, da enega sam sne, drugega proč vrže, tretjega povrne, četrtega in petega pa posodi. Prašan, kaj hoče s tem reči, je odgovoril: „Enega sam pojem, drugega dam beračem, tretjega vrnem staremu očetu, četrtega in petega pa posodim svojim otrokom, da mi na starost povrnejo.“

* V Indiji je navstala velika povodenj. 5000 hiš se je podrla. Cele vasi je voda odnesla. — Koleri v Egiptu še zmirom hudo razsaja. V mestu Damietu umrje vsak dan 100 ljudi. — V Srbiji zaprejo vsacega, kdor ni za sedajno vlado. Ne vemo, kakošen konec bo to vzelo. — V Berlinu je letos huda vročina, v senci 28, na solcu 40 stopinj po R. — Ko se je rumunska kraljica po polji blizo Kolblenca peljala, vdarila je strela v blizo stoječe drevó. Kočijaži so padli z voza, kraljici pa se ni nič zgodilo. — V Ameriki je neki slepar naznanil po časnikih, da prodaja šivalne stroje po 60 kr., kdor mu ta denar naprej pošlje. Res se je našlo mnogo ljudi, ki so mu denar poslali, in on je poslal za to vsakemu eno — šivanko! — Kozé staviti, nič ne pomaga. Dr. Nittinger je v Šerburu in v Bordó obljubil vsakemu 10.000 frankov, kdor znanstveno dokaže, da je koze staviti koristna reč, pa noben zdravnik si teh denarjev ni upal zaslužiti. — V Kaliforniji (v Ameriki) stoji starodaven gojzd, v katerem je 103 dreves, ki merijo več ko 75 čevljev v obsegu. Pet mož je 25 dni delalo, da so eno tako drevo posekali. Bilo je 302 čevljev visoko in merilo 96 čevljev v obsegu. Na štoru so postavili potem gledišče (teater). Starost tega drevesa se ceni na 4340 let.

Družba sv. Mohora.

Dne 7. t. m. se je vršila odborova seja, v kateri je odbor po nasvetu presojevalcev pisateljem določil razpisana darila. Izmed petero obširnejših izvirnih povestij, ki so tekmecevale za darilo s 200 gold., je po zanimivi osnovi, po izvrstni razpravi in po uzorni pisavi pred vsemi najboljše dopadla zgodovinska povest iz časov Turških bojev na Slovenskem: „Miklova Zala“, katero je spisal g. dr. Jakob Šket, prof. gimn. šol v Celovci in odbornik družbe sv. Mohora. Povesti je bilo tedaj enoglasno prisojeno prvo darilo.

Izmed 30 podučnih razprav so bili obdarovani sledeči rokopisi:

a) „Prestopki zoper varnost pošte-nja ali časti“, spisal gosp. dr. Jakob Kavčič, c. kr.: sodn. pristav v Ilirski Bistrici; b) „C. k. poštne hranilnice“, sestavil g. Anton Koder, poštni uradnik v Inostu; c) „Čertice o dragem kamenju in o biserih“, spisal g. Ivan Šubic, prof. realnih šol v Ljubljani in d) Zbirka Gopodarskih, zdravniških in drugih škušenj, nabral in spisal g. Janez Lampe, farmacevt v Kranji.

V porabo so bili priporočeni rokopisi:

1. „Pet izgledov pridnosti in varčnosti. 2. „Prebivalci na Avstrijanskem.“ 3. „Kazimir“ kmetski kralj. 4. „Pripovedke“ I—V. — vse poslal g. prof. Ivan Steklasa. 5. „O gluhonemih“, spisal P. Miklavc na Arlici. 6. „Stalne zvezde.“ 7. „Kamenar“ oba poslal g. Jeronim Val v Mariboru. 8. „Ugovor proti zatožbi“, spisal g. dr. J. K. 9. „Krt“, spisal g. Bož. Flegerič 10. „Zbirka kratkočasnic“, posl. g. nadučitelj Štef. Kovačič

Družbi zeló primerni in potrebni rokopis „Slovenska gospodinja“, spisala g. Antonija Kobler, bode odbor odkupil, ako pisateljica k temu privoli. Vsi drugi rokopisi, katerih se je nad 50 nabralo, se bodo gg. pošiljavcem vračali.

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Č. g. Šašelj Mart., slovenski pridigar in nunski spovednik pri sv. Duhu v Celovci, je imenovan za dekana in fajmoštra v Gosposveti. Č. g. Müller Jurij, fajmošter v Šmarjeti blizo Wolfsberga, je dobil faro in komendo na Reberci in č. g. Seher Jož., provizor pri sv. Urhu blizo Terga, faro pri sv. Krvi. — Umerlj je č. g. Werwie Ign., fajm v Kotarčih. R. I. P. — Dne 5. avgusta bodo mil. g. knezoškof birnovali na Bistrici v Ziljski dolini.

Loterijske srečke

Gradec	75	65	64	39	23
Trst	76	50	3	2	49

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velkovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliherk	
	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	
Pšenica . . .	3 70	4 —	3 50	3 66	3 80	3 70	3 80	3 66								
Rž	2 52	2 60	2 45	2 68	2 62	2 55	2 80	2 56								
Ječmen	2 66	—	2 50	—	—	2 50	2 60	2 31								
Ajda	2 68	2 60	2 45	2 68	2 24	2 50	2 90	2 56								
Oves	1 58	1 40	1 55	1 64	1 42	1 55	1 80	1 56								
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—								
Ber	5 36	—	—	—	6	—	5 70	5 12								
Turšica	2 70	3 20	2 50	2 80	—	2 75	3 —	2 59								
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—								
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fizol bel . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
„ rudeč	—	—	—	—	—	—	—	—								

Na mernike (80 litrov) se plača v Celovci: pšenica po 6 gld. 50 kr., rež 4 gold. 38 kr., oves 2 gold. 60 kr., ječmen 4 gold. — kr., turšica 4 gold. 15 kr., hajda 4 gold. 20 kr., ber (kaša) 8 gold. 50 kr., nova rež 4 gl. 14 kr., krompir 1 gl. 30 kr. Goveje meso je v Celovci po 54 kr. kilo, telečeje 62 kr., svinjsko 60 kr., suha svinjina 90 kr., speh 82 kr., mast 88 kr., maslo 1 gold. 10 kr., puter 1 gld. jajca 2 1/2 kr., par piščet 75kr. do 1 gold. 30 kr. Drva 70—115 kvadr. meter. Slame 100 kil 1 gl. 26 kr. do 1 gl. 54 kr. sena 2—3 gl.